

Герасимова Оксана Леонідівна
*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, менеджменту та підприємництва,
Український державний університет науки і технологій*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-364-7-24>

ОЦІНКА ЗАГРОЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ КОРПОРАЦІЙ В УКРАЇНІ

Тісна співпраця українського уряду з транснаціональними фінансовими групами (ТФК) може нести потенційні ризики для суверенітету країни, тому важливо встановлювати ефективний регуляторний контроль й нагляд за ТФК, щоб забезпечити прозорість діяльності та відповідальність у вітчизняному фінансовому секторі.

На конференції ILYMUN, присвяченій впливу транснаціональних корпорацій на економіку країн, Джо Віблі відмітив наступне: «в Оксфордському словнику англійської мови суверенітет визначається як право країни керувати собою. Він має на меті зменшити нерівність між країнами різного рівня за допомогою ввічливості та кодексу честі» [1; 2]. ТФК мають можливість впливу на соціальний, економічний та політичний стан країни, можуть відігравати як позитивну, так й негативну роль у збереженні суверенітету держави, при цьому не представляти її безпосередньо та не прив'язуватися до обов'язків країни перед громадянами.

Для зменшення корпоративних ризиків та забезпечення успішного функціонування, ТФК повинні ретельно вивчати особливості місцевого ринку, ефективно взаємодіяти з місцевими партнерами, враховувати юридичні та податкові аспекти країни, а також вести діловий процес, дотримуючись високих стандартів соціальної відповідальності.

Загрози або ризики в співпраці з будь-якою великою фінансовою корпорацією можуть включати наступні аспекти (табл. 1):

Таблиця 1

Наслідки впливу транснаціональних фінансових корпорацій

<i>Фінансовий тиск</i>	Частка транснаціональних банків чи інвестиційних фондів може займати значну питому вагу в економіці країни
<i>Податкова оптимізація</i>	ТФК можуть використовувати різноманітні стратегії для мінімізації податкових зобов'язань
<i>Економічна залежність</i>	Залежність від ТФК може зробити економіку України вразливою до глобальних фінансових криз
<i>Нерівномірний розподіл прибутку</i>	ТФК можуть виводити з країни левову частину прибутку від економічної діяльності
<i>Екологічні аспекти</i>	Діяльність ТФК у сфері енергетики, промисловості та інших галузях може мати негативні екологічні наслідки
<i>Політичний вплив</i>	ТФК можуть активно втручатися у внутрішні справи та впливати на прийняття політичних рішень на користь своїх інтересів

Важливо відзначити, що взаємодія з транснаціональними фінансовими корпораціями може мати й корисний ефект для України, якщо вона правильно управляється та регулюється. Ефективні дії політиків та відповідне законодавство можуть допомогти забезпечити сталий і позитивний внесок ТФК у розвиток країни.

Якщо ТФК займають велику частку власності в інфраструктурних або ключових галузях економіки, це може викликати питання щодо збереження національного контролю та суверенітету. Існує ризик, що становлення України в сфері фінансів може стати залежним від конкретної фінансової корпорації, що може обмежити її свободу дій та контроль над власною економікою. Діяльність ТФК зазвичай спрямована на максимізацію прибутку для своїх акціонерів, що може викликати конфлікти інтересів з національними стратегіями, спрямованими на соціальний або екологічний розвиток. Фінансові корпорації також можуть використовувати складні податкові схеми, що може призвести до втрати податкових надходжень для України.

Співпраця з глобальними фінансовими гравцями також може підвищити рівень конкуренції на внутрішньому ринку, що стане серйозним викликом для місцевих компаній. Важливо враховувати, що деталі співпраці та її наслідки можуть значно змінюватися в залежності від конкретних умов та угод, які будуть укладені між сторонами. Визначення вигод та ризиків потребує ретельного вивчення контрактів та умов співпраці [3].

Отже, ТФК можуть серйозно впливати на вітчизняну економіку, якщо вчинятимуть дії, спрямовані на маніпулювання ринками, шахрайство чи будуть здійснювати неправомірні дії для отримання вигод, а також регулярно стикатися з конфліктами інтересів вітчизняних компаній, особливо, коли вони надають інвестиційні поради, мають власні інвестиційні фонди або займаються іншими фінансовими послугами. Це може сприяти нечесній практиці та корупції, збільшенню нерівності, фінансовій нестабільності, безробіттю та іншим проблемам в реальному секторі економіці.

References:

1. ILYMUN (International Lyon Model United Nations). Available at: [https://ilymun.org/#:~:text=Ilymun,%20\(International%20Lyon%20Model%20Unit%20ed,students%20from%20around%20the%20world](https://ilymun.org/#:~:text=Ilymun,%20(International%20Lyon%20Model%20Unit%20ed,students%20from%20around%20the%20world) (accessed January 7, 2024).
2. Joe Whibley. Transnational Corporations. A saviour or a threat to national sovereignty? Available at: <https://medium.com/ilymun-23-sovereignty-land-limits-and-laws/transnational-corporations-a-saviour-or-a-threat-to-national-sovereignty-4ffb14549fb2> (accessed January 27, 2024).
3. John M. Kline (December, 2005) TNC codes and national sovereignty: deciding when TNCs should engage in political activity. *United Nations Digital Library System*. Transnational Corporations, vol. 14, no. 3. Available at: <https://digitallibrary.un.org/record/565640?ln=fr> (accessed February 10, 2024).